

Sarajevo, 13.02.2023. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.02.2023. – 10.02.2023.

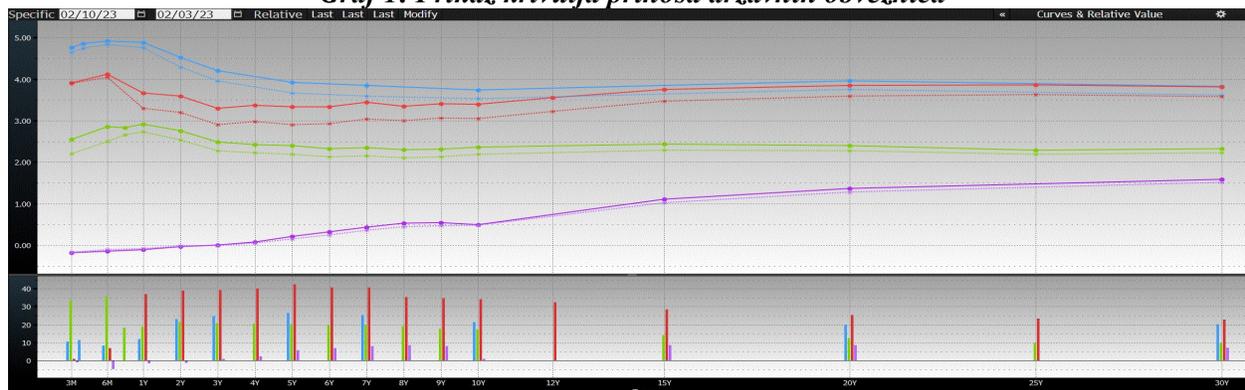
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	3.2.23	10.2.23	3.2.23	10.2.23	3.2.23	10.2.23	3.2.23	10.2.23
2 godine	2.55	2.76	4.29	4.52	3.25	3.63	-0.02	-0.04
5 godina	2.20	2.40	3.66	3.92	2.92	3.34	0.17	0.22
10 godina	2.19	2.36	3.52	3.73	3.06	3.40	0.50	0.50

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	3.2.23	10.2.23
3 mjeseca	2.244	2.584
6 mjeseci	2.497	2.854
1 godina	2.756	2.940

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.02.2023. godine (pune linije) i 03.02.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Uz izuzetak četvrtka prinosi obveznica eurozone su tijekom proteklog tjedna svakodnevno bilježili rast jer je veći broj zvaničnika ECB nastavio da ukazuje na potrebu provođenja restriktivne monetarne politike dok ne bude jasno da se inflacija približava ka ciljanoj razini od 2%. Tako je u izjavama većeg broja članova UV ukazivano na to da već najavljeno povećanje kamatnih stopa od 50 baznih bodova na sjednici u ožujku vjerojatno neće biti posljednje. Na izraženiji pritisak na prednjem dijelu krive prinosa imala je i odluka ECB da će od 1. svibnja plaćati manju kamatnu stopu na državne depozite, tj. referentu kamatnu stopu za prekonocne depozite (€STR) umanjenu za 20 baznih bodova. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 17 i 21 bazni bod, a prinosi italijanskih obveznica između 18 i 28 baznih bodova. Pozitivan podatak o većem padu inflacije u Njemačkoj od očekivanog je privremeno utjecao na pad prinosa u četvrtak, a ovaj podatak bi mogao u konačnici da se odrazi i na finalne podatke inflacije na razini eurozone koji se objavljuju 23. veljače, jer je isti objavljen sa zakašnjenjem. Pored toga, guverner Središnje banke Francuske De Galhau je izjavio da bi inflacija u Francuskoj trebalo da zabilježi vrhunac u prvoj polovini godine i onda da počne da usporava. Također, izjavio je da mogućnost ekonomske recesije u Francuskoj može biti isključena u 2023. godini.

Prema istraživanju koje provodi ECB inflatorna očekivanja potrošača u prosincu su za narednih 12 mjeseci iznosila 5% (nepromijenjeno u odnosu na prošli mjesec), dok očekivanja za naredne 3 godine iznose 3% (ranije očekivano 2,9%). Očekivanja ekonomskog rasta za narednu godinu su poboljšana, dok su izgledi za stopu nezaposlenosti „značajno smanjeni“.

Ekonomski institut Ifo je objavio da je postotak njemačkih kompanija koje strahuju za opstanak na početku ove godine smanjen u svim sektorima, iako visoka inflacija i slaba potrošnja nastavljaju da predstavljaju probleme, posebno maloprodavcima. Istraživanje ovog instituta je pokazalo da je u siječnju oko 4,8% kompanija smatralo da su njihova poslovanja ugrožena u usporedbi sa 6,3% iz prosinca. Dakle, prema Ifo institutu, ekonomsko usporenje vjerojatno neće ostaviti značajnije tragove u formi nesolventnosti korporacija.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	VELJAČA	-13,5	-8,0	-17,5
2.	Maloprodaja – EZ (G/G)	PROSINAC	-2,7%	-2,8%	-2,5%
3.	Maloprodaja – Italija (G/G)	PROSINAC	-	3,4%	4,4%
4.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	PROSINAC	-11,6%	-10,1%	-10,2%
5.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	PROSINAC	-1,6%	-3,9%	-0,5%
6.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	PROSINAC	-0,6%	0,6%	-0,7%
7.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	PROSINAC	-	0,6%	-2,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	PROSINAC	-1,7%	0,1%	-3,4%
9.	Industrijska prodaje – Nizozemska (G/G)	PROSINAC	-	10,0%	12,9%
10.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	PROSINAC	-	0,5%	0,0%
11.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijar. EUR)	PROSINAC	-1,20	-1,49	-1,36
12.	Bilanca tekućeg računa – Njemačka (u milijar. EUR)	PROSINAC	-	24,3	17,5
13.	Bilanca tekućeg računa – Francuska (u milijar. EUR)	PROSINAC	-	-8,5	-6,8
14.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	SIJEČANJ	10,0%	9,2%	9,6%
15.	Stopa inflacije – Nizozemska (final.)	SIJEČANJ	8,4%	8,4%	11,0%
16.	Stopa inflacije – Portugalija (final.)	SIJEČANJ	8,6%	8,6%	9,8%
17.	Stopa nezaposlenosti – Portugalija (Q/Q)	IV tromjesečje	-	6,5%	5,8%

SAD

Tijekom proteklog tjedna kriva prinosa na američke državne obveznice je **zabilježila najveću inverziju od 80-ih godina prošlog stoljeća**. Razlika između prinosa obveznica sa dospeljećem od 2 i 10 godina povećana je na više od 80 baznih bodova.

Ministrica financija SAD Yellen je izjavila da „vidi put“ za izbjegavanje recesije u kombinaciji pada inflacije sa snažnom američkom ekonomijom, te snažnim tržištem rada. „Kada imate najnižu stopu nezaposlenosti u posljednjih više od 50 godina, onda nema recesije“, izjavila je Yellen. Također, istaknula je kako je inflacija i dalje previsoka, ali da se usporavala u posljednjih šest mjeseci, te da bi se mogla značajno smanjiti s obzirom na mjere koje je usvojila Bidenova administracija, uključujući korake za smanjenje troškova benzina i lijekova na recept.

Predsjednik Feda Powell je izjavio da kamatne stope treba da nastave da se povećavaju u narednom razdoblju kako bi se smanjila inflacija, te je istaknuo kako bi troškovi zaduživanja mogli dosegnuti veću razinu nego što to tržišni analitičari i kreatori monetarne politike predviđaju. U izjavama zvaničnika Feda je naglašena predanost banke borbi protiv inflacije, te je istaknuto da dosadašnje pooštavanje monetarne politike nije uspjelo oslabiti tržište rada. Članica FOMC-a Cook je izjavila da je pooštavanje monetarne politike „u manjim koracima“ tijekom narednog razdoblja ispravna stvar, dok je njen kolega Waller istaknuo da će stope možda morati biti na višim razinama duže nego što to pojedini očekuju.

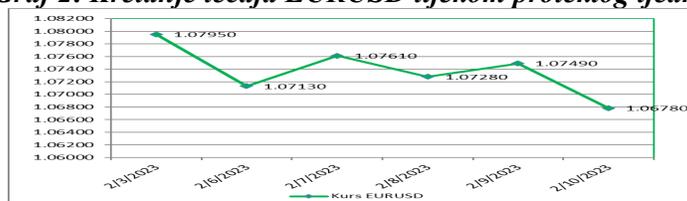
Tržište SAD je trenutno fokusirano na iščekivanje podataka o stopi inflacije koji će vjerojatno dati jasniju sliku o daljem putu monetarne politike Feda.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u milijardama USD)	PROSINAC	-68,5	-67,4	-61,0
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	3. veljače	-	7,4%	-9,0%
3.	Veleprodajne zalihe (M/M) F	PROSINAC	0,1%	0,1%	0,9%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. veljače	190.000	196.000	183.000
5.	Kointinuirani zahtjevi nezaposlenih	28. siječanj	1.660.000	1.688.000	1.650.000
6.	Indeks rasp. potrošača Sv. iz Mičigena P	VELJAČA	65,0	66,4	64,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0795 na razinu od 1,0678.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna pojedini članovi MPC BoE su iznosili različita gledišta o pitanju daljeg kretanja kamatnih stopa. Članica MPC BoE Mann je izjavila da je potrebno ostati na sadašnjem tečaju monetarne politike, te da je po njenom mišljenju naredni korak BoE vjerojatno još jedno povećanje kamatne stope, prije nego održavanje sadašnje stope ili pak njeno smanjenje. Guverner BoE Bailey naglasio je neizvjesnost oko daljih izgleda kamatnih stopa. Pojedini zvaničnici smatraju da bi kamatne stope u Velikoj Britaniji tijekom ove godine mogle da budu smanjene pod utjecajem pritiska na kućanstva i biznise koji dolaze zbog visokih troškova pozajmljivanja. Tenreiro, koja je članica MPC BoE, je naglasila da su prema njenom viđenju kamatne stope već sada visoke, te smatra da je inflacija u Velikoj Britaniji na putu smanjenja unatoč zabrinutosti koju ističu drugi članovi MPC BoE, a koji ukazuju da bi inflacija mogla trajno ostati na višim razinama. Tenreiro je istaknula da će inflacija u ovoj godini biti smanjena, osim ukoliko ne dođe do nekog novog globalnog šoka ili nekog neočekivanog događaja, te je pad inflacije uglavnom zagarantiran. Sa druge strane Haskel, također član MPC BoE, ističe da ekonomska teorija sugerira da bi neizvjesnosti oko uporne inflacije trebale biti suočene sa snažnijim djelovanjem. Prema tome, kako smatra Haskel, inflacija je više postojana nego što se očekivalo, te treba djelovati snažnije ukoliko to bude potrebno.

Premijer Sunak je zatražio od visokih ministara i zvaničnika da izrade planove za obnovu veza sa EU u nizu politika. Zvaničnici Velike Britanije se nadaju da će u narednim danima moći predstaviti rješenje dugogodišnjeg trgovinskog spora sa EU nakon Brexita, a koji se odnosi na pitanje Sjeverne Irske. Tim premijera Sunaka očekuje da će na ovaj način uspostaviti bolje veze sa blokom EU.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G)	PROSINAC	-5,2%	-4,0%	-4,3%
2.	Prerađivački sektor (G/G)	PROSINAC	-6,1%	-5,7%	-5,6%
3.	Uslužni sektor (M/M)	PROSINAC	-0,3%	-0,8%	0,2%
4.	Građevinski sektor (G/G)	PROSINAC	2,8%	3,7%	4,6%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	PROSINAC	-17,300	-19,271	-14,655
6.	GDP (Q/Q) P	IV tromjesečje	0,0%	0,0%	-0,2%
7.	Osobna potrošnja (Q/Q) P	IV tromjesečje	-0,1%	0,1%	-0,4%
8.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	IV tromjesečje	0,4%	0,8%	0,5%
9.	Izvoz (Q/Q) P	IV tromjesečje	-0,6%	-1,0%	9,4%
10.	Uvoz (Q/Q) P	IV tromjesečje	-0,4%	1,5%	-2,9%
11.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P	IV tromjesečje	-0,3%	4,8%	-3,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio pad sa razine od 0,89555 na razinu od 0,8853. GBP je blago aprecirala u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2056 na razinu od 1,2062.

JAPAN

Vlada Japana planira da početkom ovog tjedna predstavi Parlamentu kandidata za budućeg guvernera BoJ, objavio je javni servis NHK. Tržišta pomno prate tijekom imenovanja novog guvernera kako bi saznali koliko brzo bi BoJ mogla da krene sa postupnim ukidanjem masivnih poticaja.

Časopis Nikkei je u petak objavio da će premijer Japana Kishida imenovati Uedu, profesora i bivšeg člana Odbora BoJ, da preuzme rukovodstvo BoJ od travnja, kao i da će imenovati Himino i Uchida za zamjenike guvernera BoJ. Nakon što je časopis Nikkei objavio ovu iznenadnu vijest, JPY je zabilježio oštre volatilnosti na tržištu. Odluka je iznenadila mnoge investitore koji su očekivali da će dugogodišnji lider i zamjenik guvernera BoJ Amamiya naslijediti Kurodu. Nikkei je objavio da je Amamiya odbio da preuzme tu funkciju. Kazuo Ueda je izjavio da je trenutna ultrastimulativna monetarna politika odgovarajuća i da treba da se nastavi u tom pravcu. Također je dodao da još nije odlučeno o njegovom imenovanju. Na pitanje kako bi vodio politiku kada bi bio imenovan, izjavio je kao akademik da je važno donositi različite odluke logično i jasno ih objašnjavati.

Premijer Japana Kishida je izjavio da će pažljivo razmotriti kakav utjecaj na tržište će imati izbor novog guvernera BoJ, ukazujući da se sa „velikom” promjenom signalizira hitna promjena u BoJ. Kishida je dodao da prati moguće reakcije na tržištu, jer su povezane sa osnovnim pravcem ekonomske politike i dobijaju veliku pažnju financijskog i poslovnog svijeta.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Novčana primanja zaposlenih (G/G)	PROSINAC	2,5%	4,8%	1,9%
2.	Potrošnja u kućanstvima (G/G)	PROSINAC	-0,4%	-1,3%	-1,2%
3.	Vodeći indeks P	PROSINAC	97,1	97,2	97,7
4.	Koicidirajući indeks P	PROSINAC	98,9	98,9	99,3
5.	Tekuća bilanca (u milijardama JPY)	PROSINAC	112,0	33,4	1.803,6
6.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	PROSINAC	-1.115,7	-1.225,6	-1.537,8
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	SIJEČANJ	-	2,7%	2,9%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G)	SIJEČANJ	-	2,3%	2,5%
9.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P	SIJEČANJ	-	-9,7%	0,9%
10.	Indeks proizv. cijena uslužnog sektora (G/G)	SIJEČANJ	9,7%	9,5%	10,5%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 141,62 na razinu od 140,39. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 131,19 na razinu od 131,36.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju tržišta nafte u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 73,39 USD (EUR 67,99).

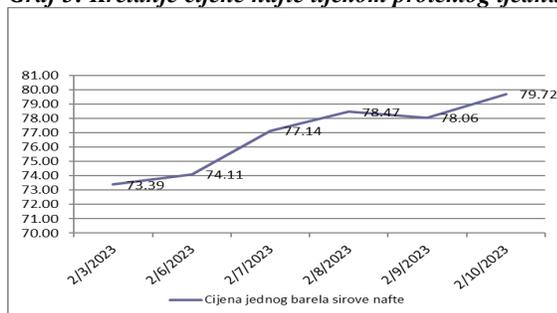
Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je uglavnom imala tendenciju rasta. Početkom tjedna cijena nafte se održavala na nešto nižoj razini uglavnom zbog zabrinutosti usljed sporijeg rasta glavnih ekonomija koje bi mogle imati manju potrebu za ovim energentom. Međutim, u utorak je došlo do pojačanog optimizma oko oporavka tražnje Kine, kao i zabrinutosti oko ponude nafte nakon što je glavni terminal zatvoren zbog zemljotresa u Turskoj, što je utjecalo na rast cijene nafte. Narednog dana cijena je nastavila da se povećava, jer su investitori izrazili zabrinutost da bi rast kamatnih stopa u SAD mogao usporiti. Blagi pad cijene nafte zabilježen je u četvrtak nakon što su objavljeni podaci da su zalihe nafte u SAD dostigle najvišu razinu u posljednjih mjesec dana, ali i zbog signala da bi Fed mogao nastaviti sa povećanjem kamatnih stopa. Rast cijene je nastavljen u petak, nakon što je Rusija objavila da će smanjiti obujam proizvodnje nafte u narednom mjesecu, a kao rezultat odluke zapadnih zemalja da uvedu gornju razinu cijene za rusku naftu. Rusija će od ožujka smanjiti obujam proizvodnje za 5% ili za 500.000 barela dnevno, izjavio je zamjenik premijera Rusije i de facto ministar za energetiku Rusije Alexander Novak.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 79,72 USD (EUR 74,66). Promatrano na tjednoj razini cijena je povećana za 8,63%.

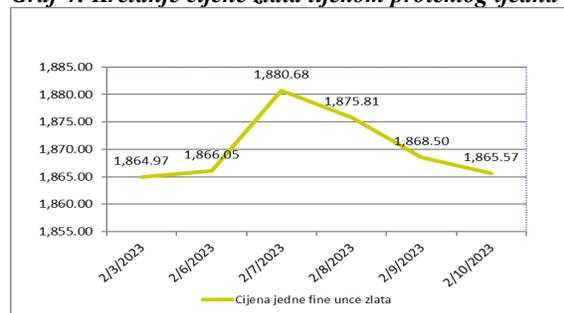
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.864,97 USD (EUR 1.727,62).

Početkom tjedna cijena zlata je povećana pod utjecajem aprecijacije USD, te nakon što je predsjednik Feda Powell istaknuo da je proces dezinflacije započet, ali da i dalje predstoji značajan put da se pređe prije nego se inflacija stabilizira. Sredinom tjedna cijena zlata je počela da se smanjuje. Pad je uslijedilo zbog aprecijacije dolara, ali i zbog stavova investitora koji još uvijek procjenjuju izjave zvaničnika Feda o monetarnoj politici. Predsjednik Feda Powell je primijetio nedavni napredak u odnosu na inflaciju, te je upozorio da bi snažno tržište rada i nestabilna inflacija mogli izazvati dalji rast kamatnih stopa, što se odražava na smanjenje cijene zlata, trenutno ispod 1.900 USD po unci. Investitori su do kraja tjedna procjenjivali da bi Fed mogao zauzeti pesimističan stav o pitanju kamatnih stopa, uzimajući u obzir novije podatke sa tržišta rada u SAD. Cijena zlata tijekom trgovanja u petak se blago smanjila u odnosu na dan ranije, te se našla blizu najniže razine u posljednjih mjesec dana pod utjecajem pritiska da bi prinosi na kratkoročne obveznice mogli da se povećaju, jer su se pojačala očekivanja oko daljeg rasta kamatnih stopa Feda. Fokus investitora sada je na podacima o inflaciji koji će ukazati na dalju politiku Feda. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.865,57 USD (EUR 1.747,12). Promatrano na tjednoj razini cijena zlata je veoma blago povećana za 0,03%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.